

Nenechte své zdravotní problémy zajít příliš daleko

I zdánlivě zdravý člověk může mít rakovinu prostaty

Většina lidí se ve svém životě potýká s nějakými zdravotními problémy. Ať už se ale jedná o zdánlivě drobnější či závažnější potíže, neměli bychom je podceňovat. Mohou totiž vést k odhalení nejenom banálních, ale i velmi vážných onemocnění. Existují ovšem onemocnění, která znatelné příznaky nemají, což je příklad rakoviny prostaty, u které se současně také neustále zvyšuje v populaci její výskyt. V posledních letech se dokonce stala nejčastějším zhoubným nádorovým onemocněním u mužů v České republice a překonala tak i rakovinu tlustého střeva. Podle odhadů bude vzrůstat počet nemocných i v budoucnu. *„Zatímco v roce 2012 v České republice žilo přibližně 44 000 mužů, kteří rakovinu prostaty prodělali, v roce 2016 jich bude žít odhadem více než 63 000. Nemoc přitom nemá v počátcích žádné znatelné příznaky a odhalit ji můžeme pouze vyšetřením. Příznaky, jako jsou zdánlivě běžné bolesti zad či potíže s močením, provázejí rakovinu prostaty až v pokročilejších stádiích. Je tedy zcela nutné, aby se muži nebáli vyšetření podstoupit ani v případě, kdy ještě obtíže nemají,“* uvádí prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D., přednosta Onkologické kliniky Fakultní nemocnice Plzeň. Je možné se rakovině prostaty ubránit a existuje účinná prevence?

Co můžete udělat pro prevenci?

Ačkoli se vědci dlouhodobě snaží objasnit možnou souvislost mezi stravou, léky, životním prostředím a rakovinou prostaty, dosud žádnou přímou spojitost neprokázali. Jistou roli při vzniku tohoto onemocnění hrají genetické dispozice, těm se však není možné ubránit. U rakoviny prostaty tedy v současnosti neexistuje žádná primární prevence. Zbývá včasné

zachycení. Pokud se totiž onemocnění zachytí brzy, má pacient velkou šanci na vyléčení. Je tedy zcela klíčové, aby měli muži dostatek informací o nemoci

a podstupovali pravidelná preventivní vyšetření. *„Věk mužů, kterým je rakovina prostaty diagnostikována, se totiž současně snižuje. Nyní je to v průměru 69 let a podíl mladých mužů u tohoto onemocnění nepřetržitě roste. Riziko jeho vzniku se významně zvyšuje již po 50. roce života,“* vysvětluje prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.

Preventivního vyšetření se nebojte

Každý muž po dosažení padesáti let by měl pravidelně absolvovat preventivní vyšetření prostaty. Pro muže je ale výhodnější, aby si nechali první vyšetření udělat už ve čtyřiceti letech. Lékaři mají v současnosti k dispozici jednoduchý test, kterým s poměrně velkou pravděpodobností rakovinu odhalí ještě v době, kdy ji lze vyléčit. Jedná se o testování hladiny prostatického specifického antigenu (PSA) v krvi. U pacientů s rakovinou prostaty je hladina PSA vždy zvýšená. *„Muži po padesátce mají na vyšetření prostaty nárok jednou za dva roky při preventivní prohlídce u praktického lékaře. V případě, kdy má muž již diagnostikované potíže, hradí vyšetření pojišťovna. Mimo nebezpečí však nejsou ani muži mladší padesáti let. Pokud se mezi přímými příbuznými rakovina prostaty objevila, měl by se muž nechat jednou ročně vyšetřit již od čtyřiceti let,“* doplňuje prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.

Když je hladina PSA zvýšená

Jestliže se při následných měřeních potvrdí rychlý nárůst hodnot PSA, jsou nutná další vyšetření. Mužům s vyššími hodnotami PSA obvykle lékař provede biopsii, odběr malého vzorku tkáně, který je následně vyšetřen pod mikroskopem. Právě biopsie diagnózu rakoviny prostaty potvrdí, nebo vyvrátí. Včasné vyšetření prostaty je v tomto případě zásadní.

„Nárůst výskytu rakoviny prostaty je způsoben především včasnějším zachycením onemocnění. Přesto však stále zůstává přibližně 20 % případů, které jsou odhaleny v pozdějších stádiích, kdy už rakovina muže na životě ohrožuje. Pokud lékař objeví onemocnění brzy, může předejít nebezpečným komplikacím, jako jsou například kostní metastázy, a pacientovi ve výsledku zachránit život,“ říká prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.

Vyšetření prostaty krok za krokem

1. Vstupní pohovor a celková prohlídka pacienta.
2. Důkladné vyšetření prostaty – vyšetření per rektum.
3. Ultrazvuk, CT či magnetická rezonance k potvrzení nebo upřesnění diagnózy.
4. Krevní testy k určení hladiny prostatického specifického antigenu (PSA).
5. Při podezření na nádorové onemocnění se biopsicky odebírá vzorek tkáně.
6. Scintigrafie kostí (diagnostická metoda používaná v nukleární medicíně) k zjištění přítomnosti kostních metastáz.

Moderní medicína v boji s pokročilou rakovinou prostaty

Současná léčba dokáže při včasném odhalení onemocnění zajistit pacientovi kvalitní život. Pokud je ale nádor diagnostikován v pokročilejším stádiu, pacientovy vyhlídky se rapidně zhorší. Nepodaří-li se rakovinu prostaty zachytit včas a vyléčit ji, je postupné šíření nevyhnutelné. Onemocnění se pak dostává do fáze kastračně rezistentního karcinomu s velmi nepříznivou prognózou. Podle odhadů v současnosti žije v České republice přes 6 000 mužů s pokročilou rakovinou prostaty, kde jsou již vytvořeny metastázy. Ve fázi kastračně rezistentního

onemocnění je jich zhruba 3 500. Moderní léčba ale přináší podstatné zlepšení. Klinické studie nových léků pro léčbu kastročně rezistentního karcinomu prostaty prokázaly prodloužení života nemocných až o tři roky. „Nově vyvinutá léčba má kromě ověřené účinnosti také značně lepší bezpečnostní profil, kdy jsou vedlejší účinky omezeny na minimum. Současné jsou moderní přípravky podávány ve formě tablet a pacienti tak mohou zůstat v domácím prostředí. To má samozřejmě pozitivní vliv na jejich psychiku. Tato moderní léčba představuje výrazný krok vpřed, a to nejen v přežití nemocných, ale také ve vztahu ke kvalitě života pacientů,“ dodává prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.

I vážně nemocní se díky nové léčbě dožívají déle

Dobrou zprávou je, že paralelně se vzrůstajícím počtem případů rakoviny prostaty klesá úmrtnost, která se za posledních deset let snížila o 14 %. Je to důkaz, že současná medicína dokáže úspěšně bojovat s rakovinou prostaty i v pokročilejších stádiích. „Za velký úspěch moderní medicíny můžeme považovat také fakt, že v současnosti až 40 % pacientů v posledním stádiu rakoviny prostaty přežije déle než pět let. To představuje značný pokrok oproti minulosti,“ uzavírá prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.

Článek vyšel 12. 4. 2016 na portále Mednews.